

og da jeg har stemt og fremdeles agter at stemme mod Lovforslaget, saa kan jeg ikke afholde mig fra med to Ord at sige mine Grunde, og disse ere i Korthed de, at jeg anseer Lovforslaget for i sit Princip at være falsk og i sine Følger at være enten unyttigt eller skadeligt (Hør!). Jeg anseer det for falsk i sit Princip, fordi det, saaledes som navnlig den sidste ærede Taler udsørlig har godtgjort, angaaer Forholdet mellem den overordnede og underordnede Administration, hvilket Forhold nødvendigvis i sit Begreb er et Fortrolighedsforhold; men et Fortrolighedsforhold tilsteder ikke paa nogen Maade en paatvungen Tilstedeværelse af Trediemand; det er aldeles vist, at i alle de Tilfælde, hvor den overordnede Administration maa benytte sine Embedsmænd til at skaffe sig deslige factiske Dplysninger, smelte de To sammen til Gen. Den Ene har Præmisserne, den Anden har Conclusionen, men de udgjøre et samlet Begreb, og det er mig aldeles indlysende, at saavist det i de 99 af 100 Tilfælde er aldeles ligegyldigt, om det kommer til Alverdens Kundskab eller ikke, hvad der forhandles dem imellem, saa er det dog principmæssigt urigtigt, og det er derhos ligefrem, at i de enkelte Tilfælde, i hvilke hvad der saaledes forhandles ikke egner sig til at komme til Andres Kundskab, maa det nødvendigvis virke fordærveligt. Jeg troer derhos, at det i sine Virkninger i de allerfleste Tilfælde er aldeles ligegyldigt. Jeg vil bede Dem blot en lille Smule i Detailen at tænke Dem, hvilke Erklæringer der her kan være Tale om, og De ville da finde, at Andragenderne i de allerfleste Tilfælde allerede ere ledsagede af Erklæringer fra Bedkommendes Foresatte, hvilke altsaa ere komne til Bedkommendes Kundskab; men fra det Dreblik af, at de ere afgivne til Regjeringens Afgjørelse, ere de ikke mere i den specielle Forstand Bedkommendes egen Eiendom, og de Forhandlinger, der finde Sted mellem de forskjellige Regjeringsorganer, ere Trediemand uvedkommende. Deri ligger netop den store Forskjel mellem Administrationens og Domstolenes Myndighed; i det ene Tilfælde er Alt væsentligt henviist til et Skjon, i det andet Tilfælde væsentlig til Lov; det Ene egner sig

altsaa ikke til fuldstændig Offentlighed, det Andet derimod kræver nødvendigvis saadan. I de enkelte Tilfælde, hvori det kunde have mindste Interesse for Den, der har indgivet et Andragende, at komme til Kundskab om, hvad der erklæres, vil det nødvendigvis virke skadeligt, om dette skulde forelægges ham; jeg siger, om det skulde forelægges ham, thi Ulykken er netop, at det er fuldkommen umuligt at opstille en hvilken som helst Definition af naar det, der betinger Hensigtsmæssigheden af Erklæringens Offentliggjørelse, er tilstede, og Udførelsen bliver altsaa en Conduitesag, der ganske sikkert vil blive opfattet meget forskjelligt, og hvorom man ikke kan give nogen bestemt Regel. At give den aldeles uindskrænkede og ubetingede Regel, at Alt skal forelægges Bedkommende, er, som sagt, et Middel, der baade er principstridigt, og hvorved man tillige berøver saadanne Erklæringer derrs sande og rette Paalidelighed. Hvis der findes Embedsmænd, der ikke fortjene en saadan Tillid som den, hvorom her kan være Spørgsmaal — og jeg skal sandelig være den Sidste til at paaftaae, at de Alle fortjene Tillid — da maa man fjerne dem. Jeg er meget langt fra at hylde den Anskuelse, at Embeder og Embedsgager skulle være et Slags Domaine for Embedsstanden; men paa Grund af Misligheden af et Misbrug maa man ikke angribe Noget, der er et i og for sig rigtigt Princip. Man har som et Exempel ved denne Leilighed henviist til de Erklæringer, der skulle afgives paa Studsmaalsbøger, og jeg skal i Genhold til hvad der, bedre end jeg kan gjøre det, er blevet oplyst, kun spørge Enhver, om man ikke anseer disse Studsmaalsbøger, der ere i Bedkommendes egne Hænder, netop derfor for mindre paalidelige, og om man ikke i alle de Tilfælde, hvor det er vigtigt at faae en aldeles paalidelig Dplysning, privatim henvender sig til den Samme, der allerede har afgivet en saadan offentlig Erklæring. Jeg skal derhos kun nævne, at i det Land, hvor, efter hele Folkets Character og efter dets hele Historie, Banen og Frimodigheden til aabent og offentligt at vedkjende sig sin Mening baade er ældst og stærkest, nemlig England, Studsmaalsbøgerne udelukkende bestaae